

της Αγγλίας, που μαζί με τόσα άλλα τους υπέσχετο ο επιχειρηματικώτατος άνθρ.

Εμείς όμως οι άλλοι, οι εκτός του εβερνετήματος του μονοπωλίου εύρισκόμενοι, έννοιώταμα κήποιον άνακούφισα με τον μισμό του, άρνούσο έμανε έδω είμαστε ύποχρεωμένοι να διαβάσουμε τις νεορόβραστες έξυπνάδες μερικών έξ έπαγγελμάτος φαιδρολογίων και νακούμε την πατριωτικήν ρεσιτατίβα του κ. Σκληρού.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΙ ΣΚΑΛΩΣΙΕΣ

Αγαπητέ «Νουμά»

Το έξής λυπηρό δυστύχημα που συνέβη πρόόλίγων ήμερών κοντά σ' την μοιραρχία μου έδωκεν άρομη να σου στείλω τις λίγες αυτές γραμμές. Έκεί που δούλευε ένας πτωχοκτίστης σπάει ή σκαλωσιά και κρεμίζεται από ύψος 10 μέτρων. Έμια πώς ήτο και οικογενειάρχης και έτσι πήρε και αυτός την άνταμοιβήν του άπ' την εργασία που όλοι οι σάν κι' αυτόν τροφοδοτούν τους χονδροειδεις εργολάβους. οι όποιοι μαζεύουν όλα τα παλιόφυλα και κίνουν σκαλωσιές και μου ήρθε μια ιδέα τότε που έβλεπα τον άτυχη εργάτην να σπαρζή: γιατί να μη έπιθεωρή ή άστυνομία τις σκαλωσιές πρό του δυστυχήματος και να εκδίδη τάς σχετικάς άδείας;.. αλλά δεν βαρύνεσαι και πέρυσι που σκοτώθηκε άλλος πτωχοεργάτης σ' την οικοδομήν του Άρσενείου έστάλη... μετά τό δυστύχημα μηχανικός έ όποιος έβεβαίωσεν ότι οι σκαλωσιές... ήσαν στερεώτατες... βέβαια άπ' την στερεώτητα έσπασαν. Έγινε δε μάλιστα τότε πρός είρωνείαν και λόγος σ' την Βουλήν... Τί γέλοια...

Ο ΓΡΑΦΙΑΣ

ΔΗΜ. ΘΕΑΜΑΤΑ

Αγαπητέ «Νουμά»

Αυτή ή άστυνομική διάταξις, που έπιτρέπει στο πτωχόκοσμα να λούζεται στην άκρογιαλιά του Φάληρου μόνο μια μέρα την έβδομάδα, δεν ξέρω γιατί μου θυμίζει τις άσπρες ποδιές των στραγαλάδων του κ. Στυμφαλιάδη.

Όσο καταλαβαίνω, δύο ειδών νόημα χωρεί στή

σοφή διάταξι: ή την καλαισθησία πειράζει αυτή ή παράταξι της γδύμνιας εκεί στην άμμουδιά, ή πειράζει ή σεμνότητα των ήθών. Αν είνε τό πρώτο, σε παρακαλώ να μου εξηγήσης, γιατί τό γυμνό σώμα ένός ύγιους άνθρώπου πειράζει την καλαισθησία, και δεν την πειράζουν και δεν ή φαρμακόνουν τά βρώμικα κουρέλια που σέρνουν στο δρόμο οι διάφοροι Σακουλέδες και τά ακάθαρτα και πληγωμένα χέρια και πόδια που μάς χώνουν στή μύτη, και δεν την τσαλαπατούν την καλαισθησία οι τροβαδούροι που βγαίνουν κάθε βράδυ μαζί με τά κουνούπια, με κάτι φονικά όργανα που λέγονται μουσικά, και οι άγριες φωνές των πουλητάδων την ήμέρα, και δεν ή στραγγουλιάζουν την καλαισθησία οι δυσώδικες λίμνες που προσκαλούν τό διαβάτη με την έπιγραφή «άπαγορεύεται υπό τ ε άστυνομίας...»; Τι είνε μπρός σ' αυτά, που δεν μπορείς με κανέναν τρόπο να τ' άποφύγης, ή γδύμνια ένός άνθρώπου, που για καθαριότητα και για υγεία πάει ν' άπολάψη ή θάλασσα, έν' άπ' τά λίγα δώρα που μάς χάρισε ή φύσις έδω πέρα στή δυστυχία μας, και τον όποιον άνθρωπο είνε έλευθερος ό καθένας να μην περάση από κεί να τον ιδή;

Αλλά ίσως ό λόγος της διατάξεως είνε λόγος ήθικός. Όταν λοιπόν καθιερώνουμε πώς μια μέρα την έβδομάδα την ήθική θα την κουρευίζουμε έπιστήμως, ώστε να μην περισσέη τίποτε για να σγίσουμε και τις άλλες μέρες. Χαρίζουμε μια μέρα στις έφτά—δεν είναι και λίγο—στη φτωχολογιά. Θάχη κι' αυτή, στο Φάληρο, ένα είδος ζούρ φίζ. Η ιδέα δεν είναι κακή. Έτσι οι χαϊδεμένες μας Ατθίδες—μου φαίνεται πώς φτερνίζουμαι όταν προφέρω αυτήν την Μιστριωτικώς κ α λ λ ι κ έ λ α δ ο ν λέξιν—θα καθιερώσουν εκείνη την ήμέρα για να πηγαίνουν στην Κηφισιά ή για να κάθονται σπητι να σκοτώνουν τον Μπετόθεν, και θα προφυλάγουν τά ήθικά τους νεύρα από τέτοια θεάματα.

Αλήθεια, έχει πολλήν ύποκρισία ό νεώτερος πολιτισμός, αλλά έμεις οι Φαρισαίοι τον τελειοποιήσαμε υπό αυτήν την έποψη. Τους άρχαίους προγόνους μας ζητούμε σ' όλα να τους μιμηθούμε έξόν εκεί όπου μάς διδάσκουν τό σεβασμό στή φύσι και στην αλήθεια.

Ο ΑΝΗΕΥΧΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Κ. Παρ. Θά δημοσιευθ. Γιατί βιάζεσθε;—κ. Iudas Errant. Αν μάς έστέλντε την διεύθυνσή σας, θα σας έγράφαμε ιδιαιτέρως για 'κεινο που μάς έστέλντε προχθές. — κ. Π. Παντ. Σας εύχαριστούμε για τά καλά λόγια που μάς γράφετε για τον «Νουμά», καθώς και για εκείνο που μάς έστέλντε πρός δημοσίευση. Είνε όμως μεγάλο, πολύ μεγάλο, και σε θέμα ξεθυμασμένο παιδί από την πολλή μετχειρίση. Αν μάς έστέλντε τίποτε συντομώτερο και κίπως πρό κινούργιο, θα τό έδημοσιεύαμε εύχαρίστως — κ. Θ. Προδρ Φοδούμεθα πώς θα σας έξημιώναμε, αν έδημοσιεύαμε ποίημα τό όποιον περιχει την στροφήν αυτήν:

... Πέτα την, πέτα την μακρού
— είνε κροδούλα μαγεμένη —
και μέσα στην φωλίττα σου
δέξε με την ροδοπικμένην.

— κ. Ηολωμίν «Τόν έν έχει προοριζόν» ή άτυνομία μας εκπληρώσα άπαγορεύσει, ως έμάθαμε, την διαπόμπειυιν των λίσζων δελταρίων, ώστε ή δικαιοτήτη σύστασή σας περιττόν να δημοσιευθ. — κ. Ι Γ. Σταμν. Δεν περνάτε καμιά ώρα από τό γραφειον να τά πούμε; Τάπόγευμα ως σάς ή πάντοτε μάς ήρίσκετε

— κ. Ανατολίτην. Έδω τί γράφει μια έφημερίδα διά τό μάλλον καλλιτεχνικών περιοδικό: «Η διεύθυνσις της «Ανατολής» έχει την μάλλον λεπτήν καλλισθησίαν και ή μάλλον έκτακτον δεινότητα, ένα παρέχη εις τους άναγνώστας της τάς μάλλον έκλεκτάς και άρεήτους καλλιτεχνικάς άπολαύσεις». Ομολογούμε ότι δεν έχουμε άναγνώσται άλλοτε μάλλον δικίαν και μάλλον άγερλόηπτον κρίσιν.

— κ. Γιάν. Περγ. Μας ρωτάς αν μάς ήρίση τό Άρμένικο; Μαχέρι νάχες χίλι' άπ' αυτά να μάς έστέλνεις!

— κ Κλέωνα Διτάκην (;) Επετυχημένη ή μετάφραση των ώδων της Σαπφούς. Θά δημοσιευθ. — κ Κ. Παρομ. Τό άβρον σας την Κυριακή. Σας εύχαριστούμε.

— κ. Β. Άθ. Θά δημοσιευθόν άργότερα μερικά άκόμη, ιδίως τά δίστυχα, καθώς και ή μετάφραση του Ίβρωνος. κ. Ι. Πιρμ. εις Αθήραι. Σας στέλνουμε τά σύλλα. Αν θέλετε όλην την σειρά, από την αρχή, είδοποιήσατέ μας. — κ. Κιθαρωδόν. Τό γράμμα σας καλό, πολύ καλό, αλλά τό ποιήμά σας; Γιατί δεν μάς στέλντε τίποτε πεζό; Η γιατί δεν αρχίζετε άπο τά έπίγειν για να φθάσετε σιγά σιγά έπουράνι; Έπειτα, ή σελήνη έχει τραβήξει τόσα και τόσα από τους ποιητάς, που την έπήρα πιά τό θριο της ήλικίας και της άξίξης ναποστρατευθ. — κ. Πεϋκον όρεινόν. Ωραία. Θά δημοσιευθόν.

Δ Η Λ Ω Σ Ι Σ

Φύλλα περασμένα του «Νουμά» πωλούνται εις τό Κεντρικόν Πρακτορείον των Έφημερίδων και εις τά κιάσκια των πλατειών Συντάγματος Όμοιότας, Έθνικης Τραπεζης, Βουλής και Υπουργείων Οικονομικών.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

6

Τ' ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

Έχω στο νού μου την κριτική του πούγραφε για τό μακρίτη Παράσχ στον τελευταίο τόμο της «Φιλολογικής Έστιας». Πάντα ή κριτική αυτή, γιατί έτυχε νανε δίπλα της και μια άλλη, πάλι για τον Παράσχο, του κ. Παλαμά, μου φαίνότανε σαν κάτι ψεύτικο και ξένο. Και δεν είχα ξόδιο. Σε μερικές μεριές βρήκα ύστερ' από χρόνια κάτι πράγματα που τάπε άλλοτες και ό Buffon στο περίφημό του «Discours sur le Style». Οι γραμμές, που λένε για τό ύφος του Παράσχου είνε μια τρανή άπόδειξη αυτού που λέω. Γράφει ό κ. Ξενόπουλος: «Η στιλπνότης και ή έπιπερασία των στιχών, ή άρμονία του συνόλου, δεν γίνεται κατά συνθήκη, αλλά κατ' ανάγκην. Είνε αδύνατον να υπάρχη, ώστε υπήρξε ποτέ ποιητής, άλλθώς αισθανόμενος και θέλων να δικτυώση άλλθώς στα αισθάνεται χωρίς ν' άσπασθ ή μορφήν έπίσης άύστηράν,

είλικρινή και εύσυνείδητον... Τό αυτό άίσθημα κινεί και την ψυχήν εκείνην, την όποιαν ό ποιητής έμφυσά εις τό ποιήμά του ως μέρος της ιδιότης του, να ζητη τελειοποιημένη, λαμβάνουσα άδυσπαρήξιν και φωτεινότεραν όλον συνείδησιν, να ζητη, λέγω, τελειότερον όλον σώμα συμφωνοτέρην μορφήν». Και ό Buffon λέει: «... Le Style n'est que l'ordre et le mouvement qu'on met dans ses pensées. Si on les serre, le style devient ferme, nerveux et concis; si on les laisse se succéder lentement, et ne se joindre qu'à la faveur des mots, quelque élégants qu'ils soient, le style sera diffus, lâche et traînant... les idées se succéderont aisément, et le style sera naturel et facile; la chaleur naître de ce plaisir,.... et la sentiment, se joignant à la lumière, l'augmentera, la portera plus loin, la fera passer de ce que l'on dit à ce que l'on va dire et le style deviendra intéressant et lumineux... Bien écrire, c'est tout à la fois bien penser, bien sentir, et bien rendre;...» Μην αεταφράτε τά κομμάτια αυτά κατά λέξη για να δήτε που είνε ή ή καταπληχτική όμοιότητα, παρά τό ίδιο, καθολοκληρίαν τό ίδιο νόημα.

Κάποιος Γάλλος κριτικός έγγραφε στο 1893 για τά περίφημα «Τρόπικια» του ποιητή Έρεντιά: «Cette vertu d'achèvement est poussée chez lui à un degré que peu d'artistes en vers ont dépassé. Il n'est pas un mot d'un seul de ses quelque cent vingt ou cent trente

sonnets qui puisse être changé sans que l'effet total en soit diminué, et l'on ne saurait trouver un mot qui puisse être ajouté de manière à ce que cet effet soit accru. Ο κ. Ξενόπουλος στο 1895 πήρε τά ίδια λόγια για να πη όμως τό αντίθετο νόημα και γράφει: «Αγνοεί τόσον την συμμετρίαν και την ένότητα, ώστε δεν υπάρχει σχεδόν ποιήμά του, τό όποιον να μη δύναται να ύποστή άποκοπήν οίσοδήποτε αυτού μέλους, είτε της κεφαλής, είτε των άκρων, ή μετάθεισιν αυτόν οίανδήποτε ξένου βλάθη του όλου σημαντικώς». Είνε κι' άλλη άκόμη, που χωρίς κόπο άποδείχουνται ξένα, με τ' άφίνω για να πώ, ότι πήρα την κριτική αυτή του κ. Ξενόπουλου για παράδειγμα, όχι γιατί είνε τό σπουδαιότερο έργο του παρά για να δείξω άκόμα ότι ό κ. Ξενόπουλος έννοει να κάνει πάντα τό συγγράμα της μύδης. Ήταν τότες ή έποχή, που ήρχιζε κ' έδω να γνωρίζεται ή αλήθεια στην τέχνη κι' άλλόπτη να γκρεμίζονται τά είδωλα της ψευτιάς κι' ό κ. Ξενόπουλος βρήκε την περίπτωση με τό θάνατο του Παράσχου να δείξει πώς είνε νεωτεριστής.

ΠΡΟΚΛΗΣ Δ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

(άκολουθεί)